

Snabbt ökande prevalens av diabetes på Mauritius varslar om en epidemi bland en stor del av jordens befolkning

II Paul Zimmet och medarbetare vid International Diabetes Institute (IDI) i Melbourne, Australien, har genom åren medverkat i ett stort antal banbrytande studier belysande utvecklingen av diabetes i befolkningar utsatta för snabb utveckling från u- till i-land. En sådan transmission kombinerad med genetiskt betingad mottaglighet har lett till mycket hög prevalens av diabetes i många urbefolkningar, upp emot 30 procent har t ex rapporterats från den lilla Stillahavsnationen Nauru.

Mauritius är en multietnisk nation i sydvästra Indiska oceanen med en befolkning på ca 1,2 miljoner. Någon urbefolkning har aldrig funnits, utan alla är ättlingar till (mer eller mindre frivilliga) immigranter: asiatiska indier (70 procent), kreoler med i huvudsak afrikanskt ursprung (28 procent) och kineser (2 procent). Denna blandning avspeglar Mauritius historia först som rastplats på väg till Fjärran Östern och sedermera som sockerrörsproducent.

Under 1980-talet blev den ökande frekvensen av diabetes uppenbar, och den mauritiska regeringen påbörjade ett program för kartläggning och intervention. I enlighet med detta genomfördes 1987 en populationsbaserad undersökning med 5 083 deltagare mellan 25 och 75 år. Utförligt frågeformulär, antropometri, biokemiska analyser och oralt glukostoleranstest ingick. Studien upprepades med likartad metodik 1992 (6 616 personer) och 1998 (6 291 personer), varvid deltagare från tidigare studietillfällen åter inbjöds att delta tillsammans med nyinflyttade plus tidigare »non-responders«. Antalet unika individer var 9 688, vilket betyder att mer än

50 procent deltog i mer än en undersökning och 52 procent av deltagarna 1987 återkom både 1992 och 1998.

Under 1990-talet publicerades ett flertal rapporter från denna befolkningsstudie, men någon sammanfattande rapport rörande prevalens och incidens av glukosintolerans har tidigare inte presenterats.

För beräkning av prevalens och incidensdata identifierades icke-gravida deltagare med kompletta data, och deras glukostolerans klassificerades enligt 1999 års WHO-kriterier.

Prevalensen av typ 2-diabetes ökade under studieperioden, från 12,8 procent 1987 till 15,2 procent 1992 och 17,9 procent 1998 [1]. Större delen av denna ökning kunde förklaras av en tilltagande balfetma i populationen, vilken kunde ses hos både män och kvinnor och i alla åldersgrupper. Ökningen av tidigare känd diabetes var mer markerad än den som diagnostiserades vid den aktuella undersökningen. Nedsatt glukostolerans var vanligare hos kvinnor, medan försämrat fasteglukos var vanligare hos män. Prevalensen av diabetes och försämrat fasteglukos skiljde inte mellan folkgrupperna. Med stigande ålder ökade prevalensen kraftigt hos både kreoler och asiatiska indier.

Incidensen av typ 2-diabetes var högre 1992–1998 än 1987–1992 [2]. Män hade en likartad incidens under bägge perioderna (24,5 och 25,4 per 1 000 personår), medan incidensen ökade hos kvinnor (23,3 och 16,4 per 1 000 personår). Incidensen ökade upp till 45–54 års ålder för att därefter plana ut. Indier hade en högre incidens än kreoler under

perioden 1987–1992, varefter denna differens försvann under den följande perioden på grund av en »catch-up« bland invånare av kreolskt ursprung. Av dem med normal glukostolerans 1987 utvecklade fler kvinnor nedsatt glukostolerans och fler män försämrat fasteglukos. Av dem med försämrat fasteglukos och nedsatt glukostolerans 1987 var 38 procent respektive 46 procent typ 2-diabetiker efter 11 år, men en betydande andel fick förbättrad eller normaliserad glukostolerans.

Sammanfattningsvis påvisar denna mycket stora studie en snabbt ökande prevalens av typ 2-diabetes i en population med asiatiskt och afrikanskt ursprung. Detta antyder de hälsoproblem som en stor del av jordens befolkning står inför, och då inte minst komplikationer i form av kardiovaskulär sjukdom. Studien påvisar vidare skillnader i incidens mellan män och kvinnor och mellan olika folkgrupper, vilket antyder skillnader i både exponering för en västerländsk livsstil (»the process of coca-colonisation«) och genetisk bakgrund. Den mycket stora risken för att utveckla typ 2-diabetes vid såväl nedsatt glukostolerans som försämrat fasteglukos belyses också.

Stefan Söderberg

stefan.soderberg@medicin.umu.se

1. Söderberg S, et al. Increasing prevalence of type 2 diabetes mellitus in all ethnic groups in Mauritius. *Diabet Med.* 2005;22:61-8.
2. Söderberg S, et al. High incidence of type 2 diabetes and increasing conversion rates from impaired fasting glucose and impaired glucose tolerance to diabetes in Mauritius. *J Intern Med.* 2004;256:37-47.